

Vedr. afskaffelse af translatørbeskikkelsen

Regeringen har i forbindelse med Vækstpakke 2014 fremsat et lovforslag om afskaffelse af translatørernes autorisation, så der ikke længere kræves "en beskikkelse fra en offentlig myndighed for at kunne kalde sig translatør og foretage den dertil knyttede virksomhed."

Det giver slet ikke mening set i lyset af, at en autorisation altid har været tildelt på baggrund af en bestemt uddannelse, uanset om det drejer sig om fx læger, fysioterapeuter, landinspektører, advokater, statsautoriserede revisorer, VVS'ere eller translatører. For få år siden indførte man oven i købet en autorisationsordning for social- og sundhedsassistenter for at anerkende deres faglighed og sikre kvaliteten. Hvordan hænger det sammen med at tage autorisationen fra højtuddannede translatører?

I lovforslaget hedder det endvidere, at: "Personer med en offentlig beskikkelse opnår en konkurrencemæssig fordel inden for det pågældende erhverv i forhold til personer med en tilsvarende uddannelsesmæssig baggrund eller tilsvarende erhvervmæssige erfaringer, som ikke har en sådan beskikkelse".

Jeg vil sætte spørgsmålstegn ved, om translatørerne i Danmark overhovedet kan siges at have en konkurrencemæssig fordel på oversættelsesmarkedet, men det er en helt anden diskussion.

I dag kan udenlandske oversættere eller danske oversættere med udenlandske uddannelser få ækvivalensvurderet deres uddannelse hos Styrelsen for Videregående Uddannelser (SVU), og efterfølgende kan de beskikkes som translatører, hvis deres kompetencer findes at kunne sidestilles med en dansk kandidateksamen fra en handelshøjskole i et givet sprog. Der er altså ikke tale om, at vores autorisation på nogen måde stiller hindringer i vejen for hverken danske eller udenlandske oversættere med reelt sidestillede uddannelser fra udlandet.

Formuleringen "en tilsvarende uddannelsesmæssig baggrund" defineres ikke nærmere, men man kunne få mistanke om, at der refereres til universitetets sproglige uddannelser.

Det er en udbredt misforståelse, at en humanistisk kandidateksamen fra universitetet (cand.mag/cand.phil) i et givet sprog kan sidestilles med en kandidatgrad som cand.ling.merc./cand.interpret. fra handelshøjskolen i samme sprog. Af SVU's vurderingsdatabase fremgår det tydeligt, at der er tale om to vidt forskellige uddannelser, uanset hvilke studieretninger kandidaten måtte have valgt. Uddannelserne giver forskellige slutkompetencer, de teoretiske og praktiske fag vægtes meget forskelligt, og en helt afgørende forskel er, at der på universitetet hverken undervises i eller aflægges eksaminer i juridisk, økonomisk eller teknisk oversættelse og version samt tolkning, herunder retstolkning.

Der findes altså ikke nogen dansk, videregående sproglig uddannelse, som kan sidestilles med den erhvervsproglige kandidatgrad fra handelshøjskolen! Jeg er selv cand. mag. med hovedfag i spansk og cand. interpret. og beskikket translatør i spansk, så jeg ved, hvad jeg taler om.

Herudover kan jeg henvise til Erhvervsankenævnet, som er klageinstans for afslag på translatørbeskikkelser. I en kendelse af 26/9-2012 fremgår det, at man ikke kan blive beskikket som translatør på baggrund af en gymnasielærerruddannelse, og nævnet lægger i deres afgørelse

især vægt på, at personen ikke har aflagt eksamen i de for translatørfaget relevante faglige discipliner.

Det er om muligt endnu mere alarmerende, at personer med såkaldt tilsvarende erhvervsmæssige erfaringer vil kunne *kalde sig translatør og foretage den dertil knyttede virksomhed*. Det vil sige, at hvem som helst på et uddannelsesmæssigt udokumenteret grundlag kan påtage sig at oversætte komplicerede, juridiske dokumenter, og hverken erhvervslivet eller privatpersoner har en kinamands chance for at vide, om oversætteren er kvalificeret til opgaven.

Det skal dog ikke afvises, at der findes oversættere med kompetencer, som kan sidestilles med translatørernes, men det må i så fald dokumenteres officielt. I stedet for at afskaffe translatørbeskikkelsen burde lovgiverne give personer, der mener at besidde tilsvarende kompetencer, mulighed for at bevise det ved en egnethedsprøve i de relevante discipliner. Hvis de i øvrigt opfylder betingelserne for beskikkelse, burde der ikke være noget i vejen for, at de beskikkes som translatører og konkurrerer på lige fod med os andre.

Det er ganske enkelt en fejl disposition at afskaffe translatørbeskikkelsen.

Med venlig hilsen

Bente skov, translatør, cand.mag. et interpret.

10. november 2014